

Тема: Безпека на дорогах.

Мета: продовжити формувати поняття про те, як забезпечити безпеку на дорозі.

Обладнання: фотографії й плакати, які дають змогу демонструвати безпечну поведінку на дорозі.

Базові поняття та терміни: правила дорожнього руху, безпека на дорозі.

Тип уроку: комбінований.

Хід уроку

I. Організаційний етап

II. Актуалізація опорних знань і мотивація навчальної діяльності

Обговорення проблемної ситуації

«Марина їхала в гості. Вона сіла до маршрутної таксі й почала розпитувати у водія, як саме маршрутка їде, де Марині зручніше вийти, що за музика лунає по радіо. Вона теревенила всю дорогу. Чи порушувала вона правила дорожнього руху?»

III. Вивчення **нового** матеріалу

Розповідь учителя з елементами бесіди

1. **Правила пішохода:**

переходити вулицю тільки на пішохідних переходах;

якщо немає підземного переходу, користуватися переходом зі світлофором;

не переходити вулицю на червоне світло;

переходячи вулицю, дивитися спочатку ліворуч, а дійшовши до середини дороги,

— праворуч;

ніколи не вибігати на дорогу й не влаштовувати на ній ігор;

автобус і тролейбус обходити попереду;

трамвай обходити позаду.

Пам'ятайте, що за статистикою на дорогах світу щогодини гине 9 дітей! У тридцяти випадках зі ста ця смерть є наслідком неправильної поведінки на дорозі, а не помилкою водія.

Підліток буває не тільки пішоходом, але й пасажиром автотранспорту. Для досягнення безпеки руху пасажир так само має виконувати певні правила.

2. **Правила пасажира легкового й вантажного транспорту**

Пасажир зобов'язаний:

під час їзди на транспортному засобі, обладнаному ременями безпеки, бути пристебнутим, а при їзді на мотоциклі — бути в застебнутому мотошоломі;

посадку й висадку здійснювати з боку тротуару або узбіччя й лише після повної зупинки транспортного засобу.

Пасажир не має права:

відволікати водія й заважати йому під час керування транспортним засобом;

відчиняти двері транспортного засобу, висовуватись у вікна під час руху, перешкоджати, закриттю дверей перед початком руху, викидати сміття й інші предмети.

3. **Види ДТП**

На дорогах можуть траплятися дорожньо-транспортні пригоди (ДТП).

Дорожньо-транспортна пригода — це подія, яка сталася за участю хоча б одного транспортного засобу, що перебуває в механічному русі, внаслідок чого загинули або були поранені люди, ушкоджені інші транспортні засоби, вантажі, споруди.

До видів ДТП належать:

Зіткнення. Це ситуація, коли транспортні засоби, що рухаються, зіштовхнулися:

між собою;

з рухомим залізничним потягом;

із транспортним засобом, що раптово зупинився.

Зіткнення можуть бути зустрічні, попутні, бічні.

Перекидання. Це ситуація, під час якої транспортний засіб, що рухається, перекинувся. Перекидання може статися через несприятливі погодні умови, технічну несправність, неправильне розміщення або закріплення вантажу, через застосування неправильних прийомів керування. Наприклад, якщо автомобіль перевищив критичну швидкість на повороті й перекинувся, то ця ДТП кваліфікується як перекидання; якщо ж автомобіль зіштовхнувся по дотичній з іншим автомобілем, змінив через це напрямок руху й перекинувся, то цю ДТП називають зіткненням.

Наїзд на перешкоду. Це ситуація, коли транспортний засіб, що рухається, наїхав на нерухомий предмет (стовп, дерево, огорожу, будинок, купу будівельних матеріалів тощо) або врізався в нього.

Наїзд на пішохода. Це ситуація, під час якої:

транспортний засіб, що рухається, наїхав на людину;

людина наштовхнулася на транспортний засіб, що рухається;

— людина постраждала від вантажів (або частин транспортного засобу), що виступають за габарити цього транспортного засобу.

До наїздів на пішоходів також належать наїзди на людей, які катаються на лижах, санчатах, ковзанах, самокатах, які рухаються в інвалідних візках без двигуна, на дітей, котрі катаються на триколісних велосипедах.

Наїзд на велосипедиста. Це ситуація, під час якої транспортний засіб, що рухається, наїхав на велосипедиста або той сам зіштовхнувся з транспортним засобом, що рухається.

Наїзд на тварину. Це ситуація, під час якої транспортний засіб, що рухається, наїхав на птахів, диких чи свійських тварин або ці тварини й птахи самі врізалися в транспортний засіб, унаслідок чого постраждали люди або було завдано матеріальних збитків.

Найпоширенішим видом ДТП є наїзд на пішохода. Він становить до 50 % усіх видів ДТП.

4. Що робити, якщо ви стали свідком ДТП

Якщо ви стали свідком ДТП, то, насамперед, треба сповістити про це в міліцію, а якщо є потерпілі — викликати «швидку допомогу». Якщо у вас є мобільний телефон — скористайтеся ним. Допоможіть тим потерпілим, які можуть пересуватися самостійно, або тим, чий стан не дуже важкий.

Також слід звернути увагу на те, чи не витікає з машини бензин, оскільки

вигорання бензину може спричинити пожежу або вибух. У цьому разі біля місця події в жодному разі не можна палити й кидати недопалки.

Зазвичай місце ДТП огороджують.

Ніколи не залишайтеся на місці аварії, пожежі або іншого нещасного випадку, аби просто подивитись. Зупиняйтеся тільки тоді, якщо ваша допомога справді потрібна.

5. Небезпечні вантажі

Машина, що їдуть по дорозі, можуть перевозити небезпечні вантажі. До небезпечних вантажів належать речовини, матеріали, вироби, відходи виробництва, які в процесі перевезення можуть завдати шкоди довколишньому природному середовищу, спричинити вибух, пожежу або ушкодження транспортних засобів, а також загибель, травмування, отруєння, опіки чи захворювання людей і тварин.

Є різні види небезпечних вантажів. Вони можуть бути, наприклад, вибухонебезпечними, самозаймистими, небезпечними під час реакції з водою або з іншими речовинами, підвищеної отруйності, виділяти токсичні гази при горінні, радіоактивними, задушливими тощо.

Перевезення небезпечних вантажів дозволяється лише за дотримання умов, установлених правилами.

Слід дотримуватися правил перевезення небезпечних вантажів.

Якщо в аварію потрапила машина, що везла небезпечний вантаж, то на це треба зважати при ліквідації наслідків аварії. У цьому разі ви маєте якнайшвидше покинути місце аварії.

IV. Узагальнення, систематизація й контроль знань та вмінь учнів

Робота із зошитом

Виконання завдань робочого зошита

Робота з підручником

Домашнє завдання: Вивчити параграф.